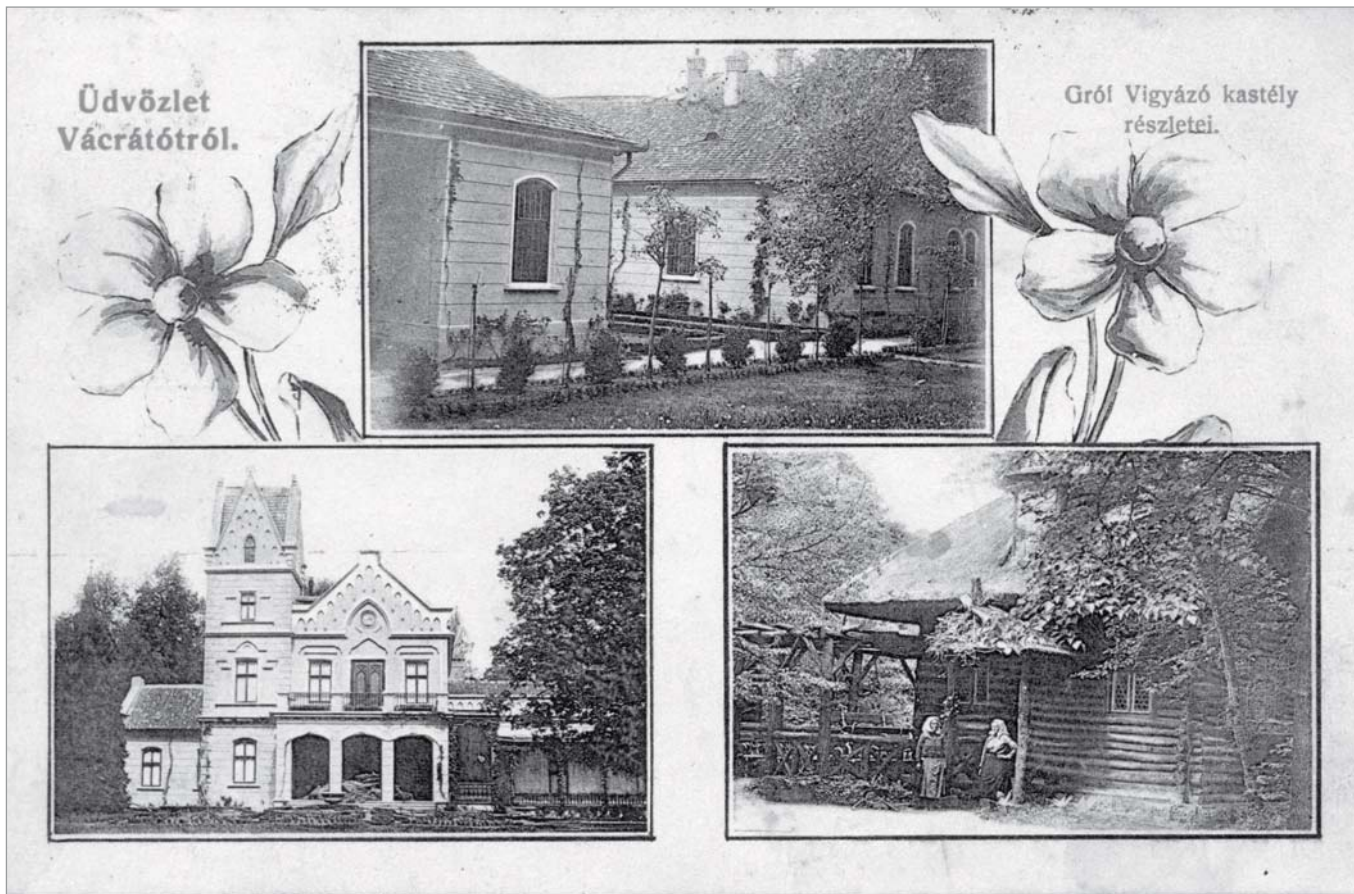

Vácrátóti anzix

– Üzenetek a múltból –

Új sorozatunkban Volentics Gyula, szödi helytörténeti kutató válogat számunkra gyűjteményéből régi vácrátóti képeslapokat. A kitűnő ötletet és a ritkaságokat olvasóink nevében is köszönjük.

Gróf Vigyázó Sándor és családja

A Veszprém megyei eredetű Vigyázó család a 18–19. században már jelentős dunántúli nemesi família volt. A család ősei között iparost, kereskedőt, főszolgabíró, táblabíró királyi udvarnokot is találunk. 1671-ben Gergely ősük címeres birtok nélküli nemeslevelet kapott. A vigyázók három tagját, Ferencet, Mihályt és Pált a megmaradt családi pecsétek és igazolások alapján az 1754–55. évi összeírásakor felvették az igazolt nemesek közé.

A család vagyonát a már Pesten megtelepedett Vigyázó Antal (1793–1861) alapozta meg. Birtokain építkezett (Abonyban), saját könyvtárát utazásai so-

rán gyarapította. Fiát, Vigyázó Sándort (1825–1921), aki 1895-ben az uralkodótól elnyerte a grófi rangot (és vele a címet), már a kortársak is bibliofilként ismerték. Szerepe nemcsak a műgyűjtemény gyarapításában, hanem a birtokok és a gazdaság fellendítésében is igen jelentős volt. 1871-ben megvásárolta a vácrátóti birtokot, ahol kastélyt és mellé parkot terveztetett. Az utóbbit Jámbor Vilmos (aki akkor az alsóúti főhercegi kastélyparkban dolgozott) részben romantikus angol, részben klasszikusabb francia stílusban alkotta meg.

A Podmaniczky család és Rákoskeresztúr 1928-ig

A Podmaniczky családot újkor történetében, a 18. század elején, Podmaniczky (I.) János és felesége, Osztrólczy Judit virágoztatta fel. Képmásukat Mátyóki Ádám festményeiről ismerhetjük. Ők építették az aszódi kastélyt, és az evangélikus templomot. Külön történet, hogy Aszód beépítése, polgári fejlődése érdekében milyen hatalmas munkát végeztek a Podmaniczkyak.

Podmaniczky János magyarul és szlovákul is verselő, az egyházat és a tudományokat pártoló földesúr

volt. Az aszódi idősebb ág (az idősebb fiúgyermek) birtoka lett Rákoskeresztúr, s az 1700-as évek első felében már lerakták a későbbi kastély alapjait. A rákoskeresztúri Podmaniczky kastély többszöri hozzáépítés és átalakítás révén végül 1911-ben nyerte el azt a formáját, amelyet majd a Podmaniczky-Vigyázó vagyon részeként a Magyar

